

Ratastel mööda Otepääd

Tekst ja fotod: Helen Arusoo

Lõuna-Eesti kuplid õnnistasid kogu kolmepäevast matka vaheldusrikkusega: sõidad koos 3000-lise rahvahulgaga, tohutus massis tegelikult, aga massi õieti ei tunnegi – künkad liigendavad maastikku. Mõnus.

Õiglane kaubandus – mis see on?

Et me ikka vana tarkust meenutaks, miks aafriklane peaks sööma oma kodus kasvatatud toitu ja eestlane oma, kutsusid Rohelised laagris õhtul seminaritelkidesse juttu puhuma. Tuldigi! Vaatamata väsimusele. Väike meeldetuletus lugejalegi. Hea ja mõistlik tarbija

...eelistab kohalikku toodet, sest 1) see soodustab siinset elu ja tootmistegevust; 2) lähemalt pärit toit on tervisele kasulik; 3) toidu tarbijani jõudmiseks kulub vähem kütust (Saksamaalt Eestisse nisu vedades kulub mõttetult VÄGA palju fossiilset kütust).

...eelistab mahetooteid, kuna need on kasvatatud pestitsiidide ja kunstväetisi kasutamata. See on kasulik nii keskkonnale kui tervisele.

...tunneb ka isu kohvi, banaanide, tee ja riisi järele, ent kuna Eestis neid ei kasva, eelistab ta Õiglase Kaubanduse ehk Fair Trade'i tooteid, mis on mõnedes Eesti poodides müügil (nt Parim Pood Tallinna vanalinnas, Õkosahver, poodides And). Paraku on need tooted kallid ja pole igal pool Eestis kättesaadavad. Mis teeb nende hinna kalliks? Tjah..., kui oleksite külastanud mõnda riiki, mille suurem osa elanikest töötab sandikopikate eest lõpututes kohviistandustes, oleks asja lihtsam selgitada... Õiglase kaubanduse eesmärk ei ole ainuüksi pakkuda õiglast hinda toote eest, vaid tootjad peavad järgima ka keskkonnanõudeid ja inimõigusi. Õiglane tasu sisaldab ka vahendeid kauba tootnud kogukonna heaoluks – vahendeid haridusele, tervishoiule ja muudele sotsiaalsetele vajadustele. Vahendite kasutamise üle otsustatakse kogukonnas ühiselt.

Puhas maastik. Tund pärast viimase laagrilise lahkumist Leigol: kui keegi on käinud Õllesummeril, teab ehk võrrelda... Ja veel, kui eelneval õhtul oleks prügi palju olnud, oleks tuul seda ju järvele kandnud. Kõik on aga puhas.

Eesti massiüritused reeglina keskkonnasõbralikkusega ei hiilga.

Roheliste rattaretkel on asi korraldatud nii: et kuluks vähem kütust, üritatakse minimeerida osalejate-

poolset autodekasutust koos sellest tingitud keskkonnaprobleemidega, seetõttu korraldatakse Tallinnast ja Tartust kohalesõit retke toimumispaika busside, võimalusel rongiga.

Et oleks vähem muid jäätmeid, paigutati laagrites ja kõigis peatuspaikades rajal üles prügikonteinerid, kuhu koguti prügi sorteeritult. Sel aastal tekkis kolme päeva jooksul 3,5 tonni olmejäätmeid, millest sorteeriti retkeliste endi poolt 0,9 tonni taaskasutusse minevaid pakendijäätmeid, lisaks veel kompostiks 0,5 tonni biolagunevaid jäätmeid. Retke tootlustusel kasutati komposteeritavaid tselluloosist toidunõusid ja pressitud puitlusikaid.

Eesti jämedaim – Tamme-Lauri tamm andis jõudu. Kohalik luuletaja Contra koos ansambliga Viiepääle tulid ka tamme alla: tuntud luuletus suusatavast Kikust metsa all pani rahva rõkkama, rohelistele paistab üldse luule meeldivat – tegelikult ongi Luule ju üks Roheline Tegelan. Käib sõnadega säästlikult ümber, ütleb vähesega palju. Sorteerib kõik nähtused õigetesse lahtritesse.

Osavad käed!

Hädalised tänavad seekord tehnilise abi eest ekstra Hawaii Ekspress rattaparanaduse meeskonda. Samuti tänud kõigile vabatahtlikele, eriti neile, kes aitasid sinalt igas ratturite peatuspaigas jäätmeid koristada ja sorteerida. (Muide, nemad kinnitasid samuti, et sel aastal oli poole puhtam rahvas kui eelnevatel kordadel...)

Edgar Valteri šarž Pokuga tervitas rattureid, kes Pokumaalt läbi vurasid. Kuupäevaks on jäädvustatud XVI Rattaretk 7. mai 2005.

Külm oli see retk! Võrreldes eelmiste aastatega näiteks. Kohe süüdatakse küünlad külmas maiöös Leigo järvel, kaldal veiklevad lõkkes ja loojang kuplite taga tasus kogu vaeva. Dagö joodeldus täitis piduliku pimeduse.

Lõpuks olid kõik kõigega rahul – igaüks enda kangelasliku sõiduga läbi künka-maastiku ning läbi külmade ööde. See oli kindla peale eneseületus.

Johansonid tamme all Pühajärve keskhies: "Ma-tuhat- korda- tänan-sind - et- ootasid -mind -ära -vend -nüüd -edasi- pean- minema..." Kohtumisteni järgmistel aastatel, rohelistel!